

การศึกษาพฤติกรรมการบริโภคอาหารของแม่บ้านค่ายบูรฉัตร สังกัดกรมทหารช่าง จังหวัดราชบุรี

Consumption Behavior of Housewives in Engineering Regiment of Burachat Camp, Ratchaburi

เน尼สา ไชยบูรณะ^{1*}

นักศึกษา สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร กรุงเทพฯ 10300

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องการศึกษาพฤติกรรมการบริโภคอาหารของแม่บ้านค่ายบูรฉัตร สังกัดกรมทหารช่าง จังหวัดราชบุรี มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการบริโภคอาหารของแม่บ้านค่ายบูรฉัตร จังหวัดราชบุรี 2) เพื่อศึกษาความล้มเหลวนี้ ระหว่างบัจจุณ้ำหนึ่งที่น้ำหนึ่งบุคคลกับพฤติกรรมการบริโภคอาหารของแม่บ้านค่ายบูรฉัตร จังหวัดราชบุรี 3) เพื่อศึกษาความล้มเหลวนี้ระหว่างบัจจุณ้ำหนึ่งสภาพแวดล้อมกับพฤติกรรมการบริโภคอาหาร 4) เพื่อศึกษาความล้มเหลวนี้ระหว่างความรู้ด้านโภชนาการกับพฤติกรรมการบริโภคอาหาร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ กลุ่มแม่บ้านอายุระหว่าง 20-59 ปี ที่พำนักอาศัยในค่ายบูรฉัตร จังหวัดราชบุรี จำนวน 245 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลโดยหา ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สหสัมพันธ์ Chi-square และการวิเคราะห์ลัมປะลิทีสหลัมพันธ์เพียร์สัน ผลการศึกษา พบว่า แม่บ้านค่ายบูรฉัตร จังหวัดราชบุรี ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 52.65 ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 72.65 มีอาชีพธุรกิจ ส่วนตัว อาชีพอิสระคิดเป็นร้อยละ 40.82 มีจำนวนบุตร 2 คน คิดเป็นร้อยละ 64.49 และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 8,001-13,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 42.86 ด้านสภาพแวดล้อมโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 71.43 มีความรู้ทางด้านโภชนาการส่วนใหญ่อยู่ในระดับที่ดี คิดเป็นร้อยละ 34.69 และพฤติกรรมการบริโภคอาหารโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 49.80 ผลการศึกษาความล้มเหลวนี้ระหว่างบัจจุณ้ำหนึ่งที่น้ำหนึ่งบุคคล บัจจุณ้ำหนึ่ง สภาพแวดล้อมความรู้ด้านโภชนาการกับพฤติกรรมการบริโภคอาหารของแม่บ้านค่ายบูรฉัตร จังหวัดราชบุรี พบว่า บัจจุณ้ำหนึ่ง สภาพแวดล้อมของแม่บ้านค่ายบูรฉัตร จังหวัดราชบุรี มีความล้มเหลวนี้กับพฤติกรรมการบริโภคอาหารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

Abstract

This research has four main purposes. The first is to explore food consumption behavior of housewives in Engineering Regiment of Burachat Camp, Ratchaburi province. The second, the third and the fourth are to study relations between basic individual factors, environmental factors, and nutritional knowledge and food consumption behaviors, respectively. A group of 245 20-59 year-old housewives living in Engineering Regiment of Burachat Camp, Ratchaburi was sampled with stratified random sampling approach. Data were gathered through questionnaire and statistically analyzed for percentage, mean, standard deviation Chi-square and Pearson Correlation Coefficient. The study found that most respondents were in the age group of 31 and 40 years old (52.65%) with lower than bachelor degree education (72.65%), two children (64.49%), and average monthly income of 8,001 to 13,000 baht (42.86%). Environmental factors were in medium level (71.43%) and nutritional knowledge were quite good at 34.69%. Finally, overall food consumption behavior was in medium level at 49.80%. According to the results of correlations between basic individual factors, environmental factors, and nutritional knowledge and food consumption behaviors, it was found that environmental factors had significant relations to food consumption behavior ($p < 0.05$).

คำสำคัญ : พฤติกรรมการบริโภคอาหาร

Keywords : Food Consumption Behavior

* ผู้นําพนธ์ประธานงานประชุมนี้ อีเล็กทรอนิกส์ naenisa@hotmail.com โทร. 08 7169 7265

1. บทนำ

1.1 ความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงไปมาก ส่งผลให้ข้อมูล ข่าวสารทางวัฒนธรรม วิถีการดำรงชีวิตของคน แต่ละเชื้อชาติสามารถถ่ายทอดกันได้อย่างรวดเร็ว และไร้พรมแดน ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ พฤติกรรมการบริโภคอาหารของคนไทยมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างเด่นชัด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในสังคมเมืองทำให้ประชาชนในปัจจุบันมีการปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตของตนเอง และครอบครัว เพื่อ ที่จะได้ก้าวทันเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่พัฒนาไปอย่างรวดเร็ว ทำให้ไม่มีเวลาดูแลสุขภาพตัวเอง รวมถึงมีพฤติกรรมบริโภคอาหารไม่ถูกหลักโภชนาการ เช่น หันมารับประทานอาหารสำเร็จรูปมากขึ้น การบริโภคอาหารไม่ครบ 5 หมู่ บริโภคมาก หรือ น้อยเกินไป และรับประทานอาหารไม่เป็นเวลา ทำให้เกิดการเจ็บป่วยด้วยโรคต่าง ๆ ที่สามารถป้องกันได้ เช่น โรคกระเพาะอาหาร โรคขาดสารอาหาร โรคอ้วน โรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง เป็นต้น ในขณะเดียวกันในสังคมชนบท กลุ่มประชากรที่ยากจน มีการรับประทานอาหารที่มีคุณค่าต่อร่างกายไม่ครบถ้วน ทำให้เจ็บป่วยด้วยโรคต่าง ๆ ที่สามารถป้องกันได้ เช่น กัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรคขาดสารอาหาร และการได้รับสารอาหารบางชนิดมากเกินไป (กรมอนามัย, 2548)

จากการเปลี่ยนแปลงไปค่อนข้างมาก และ การเปลี่ยนแปลงเช่นนี้มีส่วนสัมพันธ์อย่างมากกับ บทบาทของแม่บ้านอย่างยิ่ง การเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจทำให้แม่บ้านต้องออกทำงานนอกบ้านมากขึ้น การมีรายได้จากบุคคลเดียวมักมีรายได้

ไม่เพียงพอ กับครอบครัว แม่บ้านจึงต้องออกทำงานนอกบ้านเพื่อเสริมรายได้ หรือต่างคนต้องดูแล ช่วยกันหารายได้มาจุนเจือครอบครัวเพื่อจะได้มีชีวิตที่เป็นสุขขึ้น ด้วยเหตุของการเปลี่ยนแปลง เช่นนั้น ทำให้บทบาทของสตรีในบทบาทของแม่บ้านต้องเปลี่ยนไปมาก เวลาส่วนหนึ่งใช้ไปกับงานนอกบ้าน การหางเงินกับสามีและลูก ๆ มากขึ้น รวมทั้งปัญหาสุขภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม เพราะแม่บ้านต้องทำงานมากขึ้นเป็นสองเท่า ต้องทำงานทั้งงานบ้านและงานนอกบ้าน ทำให้ต้องทำงานหนักเกินไป อันอาจทำให้คุณภาพของงานทั้งที่บ้านและที่ทำงานลดลงไปด้วย ด้วยเหตุนี้ แม่บ้านในปัจจุบันจึงอยู่ในสภาพเลี่ยงต่อการมีอาชญากรรม เครียด หรือมีปัญหาสุขภาพอย่างยิ่ง

ด้วยสภาพแวดล้อมในสังคมค่ายทหารเป็นลักษณะสังคมปิดขาดการปฏิสัมพันธ์กับชุมชนภายนอก บางส่วนอาจจะมีอาชีพอกค่าย บางส่วนมีอาชีพค้าขายและอาชีพอื่น ๆ ในค่าย และบางส่วนอาจจะไม่ได้ประกอบอาชีพ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรมการบริโภคอาหารของแม่บ้านค่ายบุรฉัตร เพื่อให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์จึงศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการบริโภคอาหาร ได้แก่ ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ปัจจัยสภาพแวดล้อม และปัจจัยความรู้ด้านโภชนาการ ผลจากการศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนป้องกันโรคที่เกิดจากพฤติกรรมการบริโภคอาหาร และเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าพุทธิกรรมการบริโภคอาหารของกลุ่มนี้ ๆ

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ของแม่บ้านค่ายบุรฉัตร จังหวัดราชบุรี

1.2.2 เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมค่ายบุรฉัตร จังหวัดราชบุรี

1.2.3 เพื่อศึกษาความรู้ด้านโภชนาการ ของแม่บ้านค่ายบุรฉัตร จังหวัดราชบุรี

1.2.4 เพื่อศึกษาพฤติกรรมการบริโภค¹ อาหารของแม่บ้านค่ายบุรฉัตร จังหวัดราชบุรี

1.2.5 เพื่อศึกษาความล้มเหลวนี้ระหว่างปัจจัย พื้นฐานส่วนบุคคล สภาพแวดล้อม และความรู้ด้าน² โภชนาการกับพฤติกรรมการบริโภคอาหาร

1.3 ขอบเขตขอบเขตวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาระบบนี้ คือ กลุ่มแม่บ้านอายุระหว่าง 20-59 ปี ที่พำนักอาศัยในค่ายบุรฉัตร จังหวัดราชบุรี และการศึกษาปัจจัยที่มีความล้มเหลวนี้ต่อพฤติกรรมการบริโภคอาหาร ที่เกิดจากปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ จำนวนบุตร รายได้ ปัจจัยสภาพแวดล้อม และปัจจัยความรู้ด้านโภชนาการ

1.4 สมมติฐาน

1.4.1 ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลมีความล้มเหลวนี้กับพฤติกรรมการบริโภคอาหารของแม่บ้านค่ายบุรฉัตร จังหวัดราชบุรี

1.4.2 ปัจจัยสภาพแวดล้อมมีความล้มเหลวนี้กับพฤติกรรมการบริโภคอาหารของแม่บ้านค่ายบุรฉัตร จังหวัดราชบุรี

1.4.3 ความรู้ด้านโภชนาการมีความล้มเหลวนี้กับพฤติกรรมการบริโภคอาหารของแม่บ้านค่ายบุรฉัตร จังหวัดราชบุรี

1.5 กรอบแนวความคิด

ตัวแปรด้าน

ตัวแปรตาม

- ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล
- ปัจจัยสภาพแวดล้อม
- ความรู้ด้านโภชนาการ

พฤติกรรมการ
บริโภคอาหาร

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1 ทราบถึงปัจจัยที่มีความล้มเหลวนี้ต่อพฤติกรรมการบริโภคอาหารของแม่บ้านค่ายบุรฉัตร จังหวัดราชบุรี

1.6.2 เป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้า พฤติกรรมการบริโภคอาหารกลุ่มนี้อีก

2. วิธีการศึกษา

2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ กลุ่มแม่บ้านในค่ายบุรฉัตร จังหวัดราชบุรี ซึ่งมีประชากรจำนวนทั้งหมด 675 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ กลุ่มแม่บ้านในค่ายบุรฉัตร จังหวัดราชบุรี จำนวน 245 คน โดยใช้ตาราง Determining Sample Size From a Given Population ของ Krejcie and Morgam

2.2 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาระบบนี้ คือ แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ประกอบด้วย

2.1.1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐาน ส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย คำถามเกี่ยวกับ อายุ ระดับการศึกษา อารชิพ จำนวนบุตร รายได้ ลักษณะแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

2.1.2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยสภาพแวดล้อมของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามมีตัวเลือกตอบเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

2.1.3 แบบสอบถามวัดความรู้ด้าน โภชนาการโดยลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (Mutiple Choice)

2.1.4 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรม การบริโภคอาหารลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

2) ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

2.2.1 ศึกษาเนื้หาสาระ หลักเกณฑ์ และวิธีการสร้างเครื่องมือจากเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ

2.2.2 ร่างแบบสอบถามให้ครอบคลุม เนื้หาสาระตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.2.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอ ผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง (Content Validity) โดยตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสมด้านภาษาและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

2.2.4 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตาม ข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ

2.2.5 นำข้อมูลจากการทดลองไปหา คุณภาพของแบบสอบถาม โดยคำนวณหาค่า

ความเที่ยงตรงของแบบสอบถามทั้งทางด้านความเหมาะสมของเนื้อหาได้ค่าเฉลี่ย 2.75 และความถูกต้องในลำดับภาษาได้ค่าเฉลี่ย 2.57 จากคะแนนเฉลี่ยเต็ม 3 คะแนน ผลที่ได้หลังจากคำนวณค่าความเหมาะสมของเนื้อหา และค่าความถูกต้องของลำดับภาษา ผู้วิจัยได้นำค่าตั้งกล่าวพร้อมแบบประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาใช้เป็นแนวทางสำหรับการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม

2.2.6 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไข เรียบร้อยแล้ว ไปทดลองใช้กับแม่บ้านค่ายบุรฉัตร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

2.2.7 คำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามภายหลังการนำไปทดลองใช้ (Try Out) โดยแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) คำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) ด้วยวิธีวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ้าของครอนบาก (Alpha Coefficient) ปรากฏผลได้ค่า 0.818 และ 0.774 ในส่วนแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Mutiple Choice) คำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) ด้วยวิธีวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน 20 (KR-20) ปรากฏผลได้ค่า 0.76

2.2.8 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามผล จากการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ก่อนนำไปใช้จริง เชื่อมั่นของแบบสอบถามก่อนนำไปใช้จริง

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวม ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ปัจจัยสภาพ

แวดล้อม ความรู้ด้านโภชนาการ และพฤติกรรมการบริโภคอาหาร โดยนำแบบสอบถามเพื่อการวิจัยไปเก็บข้อมูลจากแม่บ้านค่ายบูรฉัตร จังหวัดราชบุรี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้เสนอผลการศึกษา ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับข้อมูลปัจจัยพื้นฐาน ส่วนบุคคล ในเชิงพรรรณโดยการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ

ส่วนที่ 2 เป็นการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยสภาพแวดล้อมของผู้ตอบแบบสอบถาม ในเชิงพรรณาโดยหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ส่วนที่ 3 เป็นการเสนอผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับความรู้ด้านโภชนาการในเชิงพรรณา โดยการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ

ส่วนที่ 4 เป็นการเสนอผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับพฤติกรรมการบริโภคอาหาร แบบสอบถาม ในเชิงพรรณาโดยหาค่าร้อยละ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ทดสอบความลัมพันธ์ด้านปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการบริโภคอาหารโดยใช้การวิเคราะห์สถิติ Chi-square

ทดสอบความลัมพันธ์ด้านปัจจัยสภาพแวดล้อม ความรู้ด้านโภชนาการกับพฤติกรรมการบริโภคอาหารลัมประลิททีสหลัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient)

3. ผลการศึกษาและอภิรายพล

3.1 ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล

1) อายุ

แม่บ้านค่ายบูรฉัตร จังหวัดราชบุรี ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 52.65 รองลงมา มีอายุ 31-40 ปี 51 ปีขึ้นไป และ 20-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.94, 12.24 และ 8.16 ตามลำดับ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงการเปรียบเทียบลักษณะของกลุ่มแม่บ้านค่ายบูรฉัตร จังหวัดราชบุรี จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน (คน) (n = 245)	ร้อยละ
20-30 ปี	20	8.16
31-40 ปี	66	26.94
41-50 ปี	129	52.65
51 ปีขึ้นไป	30	12.24

2) ระดับการศึกษา

แม่บ้านค่ายบูรฉัตร จังหวัดราชบุรี ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 72.65 รองลงมา มีระดับการศึกษาปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 26.94 และ 0.41 ตามลำดับ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงการเปรียบเทียบลักษณะของกลุ่มแม่บ้านค่ายบูรฉัตร จังหวัดราชบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน) (n = 245)	ร้อยละ
ต่ำกว่าปริญญาตรี	178	72.65
ปริญญาตรี	66	26.94
สูงกว่าปริญญาตรี	1	0.41

3) อาชีพ

แม่บ้านค่ายบุรฉัตร จังหวัดราชบุรี ส่วนใหญ่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว อาชีพอิสระ คิดเป็นร้อยละ 40.82 รองลงมา มีอาชีพอื่น ๆ พนักงานบริษัทเอกชน ข้าราชการ และพนักงานรัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 37.55, 10.61, 7.76 และ 3.27 ตามลำดับ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงการเปรียบเทียบลักษณะของกลุ่มแม่บ้านค่ายบุรฉัตร จังหวัดราชบุรี จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน (คน) (n = 245)	ร้อยละ
ข้าราชการ	19	7.76
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	8	3.27
พนักงานบริษัทเอกชน	26	10.61
ธุรกิจส่วนตัว อาชีพอิสระ	100	40.82
อื่น ๆ	92	37.55

4) จำนวนบุตร

แม่บ้านค่ายบุรฉัตร จังหวัดราชบุรี ส่วนใหญ่มีจำนวนบุตร 2 คน คิดเป็นร้อยละ 64.49 รองลงมีจำนวนบุตร 1 คน ไม่มีบุตร มีจำนวนบุตร 3 คน และมีจำนวนบุตรมากกว่า 3 คน คิดเป็นร้อยละ 19.59, 8.57, 6.53 และ 0.82 ตามลำดับ ดังตารางที่ 4

จำนวนบุตร	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
0 คน	161	64.49
1 คน	27	19.59
2 คน	158	64.49
3 คน	16	6.53
มากกว่า 3 คนขึ้นไป	2	0.82

ตารางที่ 4 แสดงการเปรียบเทียบลักษณะของกลุ่มแม่บ้านค่ายบุรฉัตร จังหวัดราชบุรี จำแนกตามจำนวนบุตร

จำนวนบุตร	จำนวน (คน) (n = 245)	ร้อยละ
ไม่มี	21	8.57
1 คน	48	19.59
2 คน	158	64.49
3 คน	16	6.53
มากกว่า 3 คนขึ้นไป	2	0.82

5) รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

แม่บ้านค่ายบุรฉัตร จังหวัดราชบุรี ส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 8,001-13,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 42.86 รองลงมา มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 8,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 26.12 ระหว่าง 13,001-18,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 21.63 หากกว่า 23,000 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 5.71 และ ระหว่าง 18,001-23,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 3.67 ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 แสดงการเปรียบเทียบลักษณะของกลุ่มแม่บ้านค่ายบุรฉัตร จังหวัดราชบุรี จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	จำนวน (คน) (n = 245)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 8,000 บาท	64	26.12
8,001-13,000 บาท	105	42.86
13,001-18,000 บาท	53	21.63
18,001-23,000 บาท	9	3.67
มากกว่า 23,000 บาทขึ้นไป	14	5.71

3.2 ปัจจัยสภาพแวดล้อม

สภาพแวดล้อมของแม่น้ำบ้านค่ายบุรฉัตร จังหวัดราชบุรี มีสภาพแวดล้อมโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.11 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านที่อยู่อาศัยอยู่ในระดับที่ดีมาก ได้แก่ ระบบสาธารณูปโภคเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.65 รองลงมา ได้แก่ ทำเลที่ตั้งเหมาะสมสมส่วนมากต่อการเดินทาง และบ้านพักมีขนาดเหมาะสมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 และ 3.59 ตามลำดับ ส่วนข้อสภาพแวดล้อมที่อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ มีบริเวณห้องครัวแยกเป็นสัดส่วน,

มีเส้นทางคมนาคมสะดวก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.19 รองลงมา ได้แก่ มีความมั่นใจว่าอาหารสะอาด มีบริการรถโดยสารเพียงพอ มีอินเทอร์เน็ตบริการเพียงพอ มีการกำจัดสิ่งปฏิกูลอย่างมีระบบ มีมลพิษทางอากาศ/ฝุ่นละออง/หมอกควันน้อย และมีร้านอาหารริมบทวิถีจำนวนมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.13, 3.11, 3.10, 3.05, 2.85 และ 2.55 ส่วนข้อสภาพแวดล้อมที่อยู่ในระดับน้อย ได้แก่ มีตลาดจำหน่ายอาหารสด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.28 ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 แสดงสภาพแวดล้อมค่ายบุรฉัตร จังหวัดราชบุรี

สภาพแวดล้อมค่ายบุรฉัตร	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ด้านที่อยู่อาศัย			
1. บ้านพักมีขนาดเหมาะสม	3.59	0.82	ดี
2. มีบริเวณห้องครัวแยกเป็น สัดส่วน	3.19	0.95	ปานกลาง
3. ระบบสาธารณูปโภค ได้แก่ น้ำประปา ไฟฟ้าเพียงพอ	3.65	0.82	ดี
4. มีอินเทอร์เน็ตบริการเพียงพอ	3.10	1.07	ปานกลาง
5. ทำเลที่ตั้งเหมาะสมสมส่วนมากต่อการเดินทาง	3.63	0.74	ดี
ด้านสภาพลิ่งแวดล้อม			
1. มีร้านอาหารริมบทวิถีจำนวนมาก	2.55	0.92	ปานกลาง
2. มีตลาดจำหน่ายอาหารสด	2.28	1.01	น้อย
3. มีการกำจัดสิ่งปฏิกูลอย่างมีระบบ	3.05	0.78	ปานกลาง
4. มีบริการรถโดยสารเพียงพอ	3.11	0.84	ปานกลาง
5. มีเส้นทางคมนาคมสะดวก	3.19	1.02	ปานกลาง
6. มีมลพิษทางอากาศ/ฝุ่นละออง/หมอกควันน้อย	2.85	0.94	ปานกลาง
7. มีความมั่นใจว่าอาหารสะอาด	3.13	0.73	ปานกลาง
รวม	3.11	0.89	ปานกลาง

3.3 ความรู้ด้านโภชนาการ

ความรู้ด้านโภชนาการของแม่บ้านค่ายบุรฉัตร จังหวัดราชบุรี ส่วนใหญ่อยู่ในระดับที่ดีคิดเป็นร้อยละ 34.69 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีความรู้ด้านโภชนาการเกี่ยวกับการรับประทานอาหารให้ครบ 5 หมู่ จำนวน 3 มื้อ และออกกำลังกายสม่ำเสมอจะช่วยรักษาหัวหนังตัวให้อยู่ในเกณฑ์ปกติ คิดเป็นร้อยละ 96.73 รองลงมา คือ บุคคลวัยทำงานควรรับประทานผักและผลไม้ตามฤดูกาลเป็นประจำทุกวัน คิดเป็นร้อยละ 93.88 ส่วนในเรื่องการเลือกซื้ออาหารที่ใส่สีสะท้อนแสงเป็นอาหารที่ไม่ปลอดภัยต่อการบริโภค คิดเป็นร้อยละ 93.47 ภาระการเกิดโภชนาการเกินไม่ใช่ประโยชน์ของอาหารที่มีต่อสุขภาพ คิดเป็นร้อยละ 92.24 สำหรับบุคคลที่ต้องการแคลเซียมควรรับประทานปลาลิ้ดัน และนมสดเป็นประจำ คิดเป็นร้อยละ 91.02 นมมีแคลเซียมช่วยเสริมสร้างกระดูก คนทุกวัยจึงควรดื่มน้ำนมเป็นประจำ คิดเป็นร้อยละ 84.08 ในกรณีรับประทานอาหารรสจัดไม่จัดอยู่ในโภชนาณ์ปฏิ 9 ประการ คิดเป็นร้อยละ 80.82 โรคปากน้ำกระจะออกเกิดจากการขาดวิตามินบี 2 หรือโรบไฟวิน คิดเป็นร้อยละ 75.92 เครื่องดื่มน้ำ

อัดลมเป็นแหล่งอาหารที่ให้พลังงานแต่ให้สารอาหารน้อย คิดเป็นร้อยละ 73.47 โภชนาการ หมายถึง การได้รับสารอาหารที่มีประโยชน์จากอาหาร คิดเป็นร้อยละ 69.80 การออกกำลังกายที่เหมาะสมอย่างน้อยสัปดาห์ละ 3-5 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 68.98 โรคเน้นชาเกิดจากการขาดวิตามินบี คิดเป็นร้อยละ 66.53 สารอาหารที่ได้จากการประกอบด้วย โปรตีน คาร์บอโนyleเดรต วิตามิน เกลือแร่ แร่ธาตุ ในมัน น้ำ คิดเป็นร้อยละ 66.53 โภชนาณ์ปฏิ คือ ข้อปฏิบัติการรับประทานอาหารเพื่อสุขภาพที่ดีของคนไทย คิดเป็นร้อยละ 65.31 มะลอกอสุกเป็นผลไม้ที่มีเบต้าแคโรทินสูง ร่างกายเรานำไปสร้างวิตามินเอได้ คิดเป็นร้อยละ 64.08 ไข่แดง และผักใบเขียวเป็นอาหารที่มีธาตุเหล็กสูง คิดเป็นร้อยละ 55.92 อาหารหลัก 5 หมู่ประกอบด้วย เนื้อสัตว์ต่าง ๆ ไข่ ถั่วเมล็ดแห้ง นม ข้าว แป้ง น้ำตาล ผักผลไม้ต่าง ๆ ในมัน คิดเป็นร้อยละ 48.98 ผู้ที่ชอบรับประทานอาหารลุงจัด อาจก่อให้เกิดโรคกระเพาะอาหารได้ คิดเป็นร้อยละ 46.94 วัยผู้ใหญ่ควรได้รับคาร์บอโนyleเดรตร้อยละ 50-55 ของพลังงานที่ใช้ต่อวัน คิดเป็นร้อยละ 26.94 และโรคเน้นชาเป็นปัญหาโภชนาการระดับชาติ คิดเป็นร้อยละ 11.84 ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 แสดงระดับความรู้ด้านโภชนาการของแม่บ้านค่ายบูรฉัตร จังหวัดราชบุรี

ข้อ	ความรู้ด้านโภชนาการ	จำนวน (คน) (n = 245)	ร้อยละ
1.	โภชนาการ หมายถึง การได้รับสารอาหารที่มีประโยชน์จากอาหาร	171	69.80
2.	วัยผู้ใหญ่ควรได้รับคาร์บอโนyleเดตรอยละ 50-55 ของพลังงานที่ใช้ต่อวัน	66	26.94
3.	โรคเน้นชาเกิดจากการขาดวิตามินบี	163	66.53
4.	มะลอกอสุกเป็นผลไม้ที่มีเบต้าแคโรทินสูง ร่างกายเรานำไปสร้างวิตามินเอได้	157	64.08
5.	อาหารหลัก 5 หมู่ ประกอบด้วย เนื้อสัตว์ต่าง ๆ ไข่ ถั่วเมล็ดแห้ง นม ข้าว แป้ง น้ำตาล ผักผลไม้ต่าง ๆ ในมัน	120	48.98
6.	ไข่แดง และผักใบเขียวเป็นอาหารที่มีธาตุเหล็กสูง	137	55.92
7.	โรคปากนกระยะเฉียบพลัน 2 หรือ โรคฟลาริน	186	75.92
8.	ผู้ที่ชอบรับประทานอาหารรสจัด อาจก่อให้เกิดโรคกระเพาะอาหารได้	115	46.94
9.	การรับประทานอาหารให้ครบ 5 หมู่ 3 มื้อ และออกกำลังกายสม่ำเสมอ จะช่วยรักษาหนังตัวให้อยู่ในเกณฑ์ปกติ	237	96.73
10.	การเกิดภาวะโภชนาการเกินไม่ใช่ประโยชน์ของอาหารที่มีต่อสุขภาพ	226	92.24
11.	ผักและผลไม้ตามฤดูกาล บุคลวัยทำงานควรรับประทานเป็นประจำทุกวัน	230	93.88
12.	สารอาหารที่ได้จากอาหาร ประกอบด้วย โปรตีน คาร์บอโนyleเดต วิตามิน เกลือแร่ แร่ธาตุ ในมัน น้ำ	163	66.53
13.	นมมีแคลเซียมช่วยเสริมสร้างกระดูกคนทุกวัย จึงควรดื่มนมเป็นประจำ	206	84.08
14.	ถ้าต้องการแคลเซียม ควรรับประทานปลาไส้ดัน และ นมสดเป็นประจำ	223	91.02
15.	การเลือกซื้ออาหารที่ใส่สีสะท้อนแสงเป็นอาหารที่ไม่ปลอดภัยต่อการบริโภค	229	93.47
16.	โภชนบัญญัติ คือ ข้อปฏิบัติการรับประทานอาหารเพื่อสุขภาพที่ดีของคนไทย	160	65.31
17.	การออกกำลังกายที่เหมาะสมอย่างน้อยสัปดาห์ละ 3-5 ครั้ง	169	68.98
18.	น้ำอัดลมเป็นแหล่งอาหารที่ให้พลังงานแต่ให้สารอาหารน้อย	180	73.47
19.	การรับประทานอาหารรสจัดไม่เจดอยู่ในโภชนบัญญัติ 9 ประการ	198	80.82
20.	โรคเน้นชาเป็นปัญหาโภชนาการระดับชาติ	29	11.84

3.4 พฤติกรรมการบริโภคอาหาร

พฤติกรรมการบริโภคของแม่บ้านค่ายบูรฉัตร จังหวัดราชบุรี มีพฤติกรรมการบริโภคอาหารโดย ภาพรวมอยู่ในระดับมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.52 เมื่อ พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า พฤติกรรมที่มีระดับ การปฏิบัติที่มาก ได้แก่ ดื่มน้ำสะอาดด้วนละ 6-8 แก้ว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.29 รองลงมา ได้แก่ การรับประทานอาหารครบ 5 หมู่ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ

3.26 สำนักพัฒนาระบบที่มีระดับการปฏิบัติ ได้แก่ การรับประทานอาหารที่ปูรุ่งเรืองใหม่ ๆ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.30 รองลงมา ได้แก่ การรับประทานอาหารเช้าทุกวัน การรับประทานໄก หมู ไข่ การรับประทานผักต่าง ๆ การรับประทานอาหารประเภท เนื้อสัตว์ ไข่ ถั่วเมล็ดแห้ง ดื่มน้ำชนิดใดชนิดหนึ่ง การรับประทานเนื้อสัตว์ไม่ติดมัน การรับประทานผลไม้ต่าง ๆ การรับประทานอาหารประเภทเต้าหู้

แผนเนื้อสัตว์ และการรับประทานกวยเตี๋ยว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.25, 3.16, 3.14, 2.90, 2.87, 2.81, 2.81, 2.59, 2.54 ตามลำดับ ส่วนข้อพฤติกรรมที่มีระดับการปฏิบัติปานกลาง ได้แก่ การรับประทานอาหารทะเล เช่น ปลาหมึก กุ้ง ปลาทะเล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.45 รองลงมา ได้แก่ การออกกำลังกาย การรับประทานส้มตำ การรับประทานอาหารประเภทไส้กรอก ลูกชิ้น การรับประทานสลัดผัก ดีมน้ำหวาน น้ำอัดลม ดีมน้ำผลไม้ในน้ำตาล เกลือ

ดีมน้ำผัก การรับประทานบะหมี่กึ่งสำเร็จรูป การรับประทานข้าวมีเด็ก ข้าวมันปังกรอบ โดนัท คุกเก้ การรับประทานอาหารสหวนจัด เช่น ทองหยด และการรับประทานพิซซ่า ไก่ชูบแบ่งทอด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.37, 2.36, 2.22, 2.16, 2.14, 2.06, 2.00, 2.00, 1.99, 1.87 และ 1.84 ตามลำดับ ส่วนข้อพฤติกรรมที่มีระดับการปฏิบัติไม่ดี ได้แก่ ดีมนเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.63 ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 แสดงระดับพฤติกรรมการบริโภคอาหารของแม่บ้านค่ายบูรพาตร จังหวัดราชบุรี

รายการปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. รับประทานอาหารครบ 5 หมู่	3.26	0.66	ดีมาก
2. รับประทานอาหารเช้าทุกวัน	3.25	0.81	ดี
3. รับประทานอาหารประเภทเต้าหู้แทนเนื้อสัตว์	2.59	0.83	ดี
4. รับประทานอาหารประเภทเนื้อสัตว์ ไข่ ถั่วเมล็ดแห้ง	2.90	0.66	ดี
5. รับประทานเนื้อสัตว์ไม่ติดมัน	2.81	0.75	ดี
6. รับประทานไก่ หมู ไข่	3.16	0.69	ดี
7. รับประทานอาหารทะเล เช่น ปลาหมึก กุ้ง ปลาทะเล	2.45	0.64	ปานกลาง
8. รับประทานอาหารประเภท ไส้กรอก ลูกชิ้น	2.22	0.65	ปานกลาง
9. ดีมนนมชนิดใดชนิดหนึ่ง	2.87	0.82	ดี
10. รับประทานกวยเตี๋ยว	2.54	0.72	ดี
11. รับประทานบะหมี่กึ่งสำเร็จรูป	2.00	0.66	ปานกลาง
12. รับประทานพิซซ่า ไก่ชูบแบ่งทอด	1.84	0.66	ปานกลาง
13. รับประทานข้าวมีเด็ก ข้าวมันปังกรอบ โดนัท คุกเก้	1.99	0.73	ปานกลาง
14. รับประทานอาหารสหวนจัด เช่น ทองหยด	1.87	0.75	ปานกลาง
15. ดีมน้ำหวาน น้ำอัดลม	2.14	0.81	ปานกลาง
16. รับประทานผักต่าง ๆ	3.14	0.78	ดี
17. รับประทานสลัดผัก	2.16	0.78	ปานกลาง
18. รับประทานส้มตำ	2.36	0.73	ปานกลาง
19. ดีมน้ำผัก	2.00	0.75	ปานกลาง
20. รับประทานผลไม้ต่าง ๆ	2.81	0.70	ดี
21. ดีมน้ำผลไม้ในน้ำตาล เกลือ	2.06	0.65	ปานกลาง
22. รับประทานอาหารที่ปรุงเสร็จใหม่ ๆ	3.30	0.62	ดี
23. ดีมน้ำสะอาดด้วนละ 6-8 แก้ว	3.29	0.69	ดีมาก
24. การออกกำลังกาย	2.37	0.76	ปานกลาง
25. ดีมนเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์	1.63	0.74	ไม่ดี
รวม	2.52	0.72	ดี

3.5 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ปัจจัยสภาพแวดล้อม ความรู้ด้านโภชนาการ

ตารางที่ 9 แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ปัจจัยสภาพแวดล้อม ความรู้ด้านโภชนาการ กับพฤติกรรมการบริโภคอาหาร

พฤติกรรมการบริโภคอาหาร	χ^2	p
ปัจจัยพื้นฐาน		
- อายุ	-.028	.664
- ระดับการศึกษา	.051	.429
- อาชีพ	.107	.094
- จำนวนบุตร	.015	.820
- รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	-.055	.389
	r	Sig.
ปัจจัยสภาพแวดล้อม	.327	.000
ความรู้ด้านโภชนาการ	.072	.264

จากตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ระหว่างปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ปัจจัยสภาพแวดล้อม และความรู้ด้านโภชนาการกับพฤติกรรม การบริโภคอาหารของแม่บ้านค่ายบูรฉัตร จังหวัดราชบุรี พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยสภาพแวดล้อมกับพฤติกรรมการบริโภคอาหารของ แม่บ้านค่ายบูรฉัตร จังหวัดราชบุรี โดยการทดสอบ ความสัมพันธ์ด้วย Pearson Correlation (r) พบว่า มีค่า sig เท่ากับ 0.000 ซึ่งต่ำกว่า 0.05 แสดงว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้น ปัจจัยสภาพแวดล้อมจึงมีความสัมพันธ์กับ พฤติกรรมการบริโภคอาหาร

4. สรุป

4.1 สรุปผลและอภิปรายผล

4.1.1 พฤติกรรมการบริโภคอาหาร

จากการศึกษาครั้งนี้จะเห็นได้ว่า พฤติกรรม

กับพฤติกรรมการบริโภคอาหารของแม่บ้าน ค่ายบูรฉัตร จังหวัดราชบุรี

การบริโภคของแม่บ้านค่ายบูรฉัตร จังหวัดราชบุรี มีพฤติกรรมการบริโภคอาหารโดยภาพรวมอยู่ใน ระดับดี เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า พฤติกรรม ที่ปฏิบัติเป็นประจำ คือ การรับประทานอาหารเช้า ทุกวัน อาหารเช้าเป็นมื้อที่สำคัญที่สุด เพราะ ไม่เพียงเติมพลังงานให้แก่ร่างกายและสมองให้ พร้อมที่จะทำงานอย่างมีประสิทธิภาพตลอดวัน ยังป้องกันความเสี่ยงต่อการเกิดโรคได้อีกด้วย ซึ่ง สอดคล้องกับ แอน (2549) ได้ศึกษาปัจจัยที่มี ผลต่อพฤติกรรมการบริโภคอาหารเช้าของนิลิต นักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ความสนใจ ต่อผลิตภัณฑ์อาหารเช้า และการจูงใจในการบริโภค อาหารเช้า มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการบริโภค อาหารเช้าของนิลิตนักศึกษา โดยส่วนใหญ่บริโภค อาหารเช้าเพราะทำให้ไม่ต้องทราบกับความทิว กัลยา ศรีเมธันต์ (2541) กล่าวว่า พฤติกรรมการบริโภค เป็นการปฏิบัติ หรือการแสดงออกเกี่ยวกับการกิน

ที่บุคคลกระทำเป็นประจำเป็นการแสดงทั้งทางด้านการกระทำ และความคิด ความรู้สึกต่าง ๆ ต่อการบริโภคอาหาร ถ้าบุคคลได้ปฏิบัติต้องตามหลักโภชนาการแล้ว ก็จะส่งผลให้บุคคลมีภาวะโภชนาการที่ดี ในทางตรงข้าม ถ้าปฏิบัติไม่ถูกต้อง จะส่งผลให้เกิดปัญหาทางโภชนาการตามมา และ สอดคล้องกับ อิษฎาภัทร จังคิริวิทยากร (2549) กล่าวว่า อาหารแต่ละชนิดประกอบด้วยสารอาหารหลาย ๆ ชนิดในปริมาณไม่เท่ากัน ซึ่งสารอาหารแต่ละชนิดให้ประโยชน์แก่ร่างกายต่างกัน ไม่มีอาหารชนิดใดชนิดหนึ่งที่ประกอบด้วยสารอาหารทุกอย่างตามความต้องการของร่างกายในปริมาณเพียงพอ และได้สัดส่วน ดังนั้น เราจะต้องกินอาหารให้ครบ 5 หมู่ ในปริมาณที่พอเหมาะสม และควรเลือกกินให้หลากหลายเพื่อให้ได้พลังงานและสารอาหารต่าง ๆ ครบตามความต้องการของร่างกาย

4.1.2 ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล

จากการศึกษาความล้มเหลวระหว่างปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการบริโภคอาหารพบว่า

อายุ ไม่มีความล้มเหลวที่มีผลต่อการบริโภคอาหารของแม่บ้านค่ายบูรฉัตร ทั้งนี้อาจเป็น เพราะพฤติกรรมการบริโภคอาหาร ขึ้นอยู่กับปัจจัยในหลาย ๆ ด้าน สาเหตุหนึ่ง คือ ปัจจัยสภาพแวดล้อม เนื่องจากประชากรที่อาศัยอยู่ในค่ายเป็นลักษณะสังคมปิด ขาดการปฏิสัมพันธ์กับชุมชนภายนอก แต่เนื่องจากเป็นค่ายทหาร สถานที่ทางราชการ ผู้บังคับบัญชาจึงกำหนดนโยบายให้ค่ายบูรฉัตร มีการพัฒนาไปทางที่ดี จึงส่งผลให้อายุไม่มีความล้มเหลวที่มีผลต่อการบริโภคอาหาร ซึ่ง สอดคล้องกับ ปฏิมา (2549) ได้ศึกษาปัจจัยที่มี

ผลต่อพฤติกรรมการส่งเสริมสุขภาพในด้านการบริโภคอาหารของบุคคลกรโงพยาบาลค่ายธนบัชต์ สำราญบูรฉัตร จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบร้า อายุ ไม่มีความล้มเหลวที่มีผลต่อการบริโภคอาหารของบุคคลกรโงพยาบาลค่ายธนบัชต์ เมื่อจากบุคคลกรในโงพยาบาลค่ายธนบัชต์ มีสภาพแวดล้อม การดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกันภายในค่าย และทั้งนี้อาจเป็นเพาะหลาย ๆ ปัจจัยด้วยกัน รวมทั้งเป็นผู้นำทางด้านสุขภาพ จึงทำให้อายุไม่มีความล้มเหลวที่มีผลต่อการบริโภคอาหาร

ระดับการศึกษา ไม่มีความล้มเหลวที่มีผลต่อการบริโภคอาหารของแม่บ้านค่ายบูรฉัตร กล่าวคือ แม่บ้านค่ายบูรฉัตรส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ซึ่งขัดแย้งกับ Pender (1987) ที่กล่าวว่า ผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงย่อมมีโอกาสแสวงหาสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติ พฤติกรรมสุขภาพได้กว่าผู้ที่มีการศึกษาน้อย และทำให้มีโอกาสที่จะเลือกประกอบอาชีพที่มั่นคงและมีรายได้สูงอีกด้วย

อาชีพ ไม่มีความล้มเหลวที่มีผลต่อการบริโภคอาหารของแม่บ้านค่ายบูรฉัตร ทั้งนี้อาจเนื่องจากการประกอบอาชีพมีผลต่อรายได้ของครอบครัว จึงทำให้อาชีพที่แตกต่างกัน ไม่ส่งผลให้มีพฤติกรรมการบริโภคอาหารแตกต่างกัน และอาจขึ้นอยู่กับปัจจัยในหลาย ๆ ด้าน สาเหตุหนึ่ง คือ ปัจจัยสภาพแวดล้อม เนื่องจากประชากรพักอาศัยภายในค่าย มีการปฏิสัมพันธ์ต่อกัน อาจทำให้มีพฤติกรรมการบริโภคอาหารในแนวทางเดียวกัน

จำนวนบุตร ไม่มีความล้มเหลวที่มีผลต่อการบริโภคอาหารของแม่บ้านค่ายบูรฉัตร ทั้งนี้อาจเนื่องจากแม่บ้านค่ายบูรฉัตรส่วนใหญ่ต้องพึ่งพา

ตนเองมากขึ้น มีการดูแลสุขภาพตนเองมากขึ้น จึงทำให้มีพัฒนาระบบบริโภคอาหารที่ไม่แตกต่างกัน ถึงแม้ว่าจะมีสถานภาพในการมีบุตรที่แตกต่างกัน

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริโภคอาหารของแม่บ้านค่ายบุรฉัตร กล่าวคือ แม่บ้านค่ายบุรฉัตรส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จึงส่งผลให้การประกอบอาชีพของแม่บ้านมีอาชีพธุรกิจส่วนตัวอาชีพอิสระเป็นจำนวนมาก และทำให้มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 8,001-13,000 บาทซึ่งไม่สอดคล้องกับ Pender (1987) ที่กล่าวว่าสถานภาพทางเศรษฐกิจเป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อการมีคักยภาพในการดูแลตนเองของบุคคลโดยผู้ที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจสูงรายได้สูงซึ่งเอื้อประโยชน์ให้บุคคลสามารถดูแลตนเองให้ได้รับอาหารเพียงพอ ตลอดจนเข้าถึงบริการได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งสามารถจัดหาเครื่องใช้ต่าง ๆ เพื่อกำหนดความสะอาดและส่งเสริมการดูแลสุขภาพตนเอง และไม่สอดคล้องกับการศึกษาของปฏิมา (2549) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการลังเสริมสุขภาพในด้านการบริโภคอาหารของบุคลากรโรงพยาบาลค่ายธนบุรี สำหรับปี พ.ศ. ๒๕๔๙ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบร่วมกับ รายได้ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริโภคอาหารของบุคลากรโรงพยาบาลค่ายธนบุรี

สรุป จากการศึกษาครั้งนี้ ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ไม่มีความล้มเหลวที่สูง แต่ต่ำกว่ามาตรฐาน อาหารของแม่บ้านค่ายบูรฉัตร จังหวัดราชบุรี เนื่องจากสภาพแวดล้อมในค่ายบูรฉัตรเป็นลักษณะสังคมแบบปิด ก่อให้เกิด ไม่มีการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลภายนอก มีการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันภายในค่าย และมีร้านค้าสวัสดิการอำนวยความสะดวก

จึงทำให้ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล เช่น อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ จำนวนบุตร รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริโภคอาหารของแม่บ้านค่ายบูรพาตร

4.1.3 ปัจจัยสภาพแวดล้อม

จากการศึกษาความล้มเหลวที่ระหว่างปัจจัยสภาพแวดล้อมกับพฤติกรรมการบริโภคอาหารพบว่า ปัจจัยสภาพแวดล้อมค่ายบูรฉัตรมีความล้มเหลวนี้กับพฤติกรรมการบริโภคอาหารของแม่บ้านค่ายบูรฉัตร ก่อมาด้วย ค่ายบูรฉัตรมีการจัดการระบบนำประปาเป็นของตนเอง เชิงแต่งต่างจากค่ายพักอื่น ๆ ที่ต้องได้รับน้ำมาจากการประปาส่วนท้องถิ่น มีทำเลที่ตั้งเหมาะสมสะดวกต่อการเดินทาง อีกทั้งยังมีร้านค้าตามบ้านพักมากมาย เพื่อเพิ่มความสะดวกแก่ประชาชนในค่ายและบ้านพักมีขนาดเหมาะสม เชิงขั้ดแยกกับ ชนะชัย (2541) ศึกษาเรื่อง การศึกษาความพึงพอใจของทหารต่อการจัดสภาพแวดล้อมในค่ายทหาร: กรณีศึกษาค่ายการวิลล์ มนต์หลาหารบกที่ 33 จังหวัดเชียงใหม่ โดยพบว่า ด้านที่อยู่อาศัยมีความพึงพอใจปานกลาง เนื่องจากเกิดปัญหาสภาพบ้านที่เก่าและชำรุด สภาพแวดล้อมของครอบครัว เป็นต้น แต่ค่ายบูรฉัตรได้กำหนดกรอบนโยบายในการพัฒนาเป็นยุทธศาสตร์ 5 ด้าน ดังนี้ 1. ด้านเศรษฐกิจ พอเพียง 2. ด้านความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน 3. ด้านการเสริมสร้างชุมชนต่อด้านยาเสพติด 4. ด้านวิสาหกิจชุมชน 5. ด้านสวัสดิการชุมชน และสุขภาพชุมชน จึงทำให้ค่ายมีการพัฒนาไปในทางที่ดียิ่งขึ้น

4.1.4 ความรู้ด้านโภชนาการ

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ด้านโภชนาการกับพฤติกรรมการบริโภคอาหาร

พบว่า ความรู้ทางด้านโภชนาการไม่มีความล้มเหลวนัก กับพฤติกรรมการบริโภคอาหารของแม่บ้านค่ายบุรฉัตร ซึ่งขัดแย้งกับแนวความคิดของ Bloom (1975) ที่อธิบายไว้ว่า องค์ประกอบหนึ่ง ที่จะช่วยส่งเสริมให้พฤติกรรมการปฏิบัติปรากรขึ้น คือ องค์ประกอบด้านความรู้ เนื่องจากการที่ บุคคลมีความรู้ในเรื่องสุขภาพอนามัยที่ดี และ ถูกต้อง ยอมมีแนวโน้มว่าบุคคลนั้นจะมีพฤติกรรม หรือสามารถนำไปสู่การปฏิบัติในการป้องกันและ ส่งเสริมสุขภาพที่ถูกต้องเช่นกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ พฤติกรรมการบริโภคอาหาร ขึ้นอยู่กับปัจจัยใน หลาย ๆ ด้าน สาเหตุหนึ่ง คือ ปัจจัยสภาพแวดล้อม เนื่องจากประชากรที่อาศัยอยู่ในค่ายเป็นลักษณะ สังคมปิด ขาดการปฏิสัมพันธ์กับชุมชนภายนอก แต่เนื่องจากเป็นค่ายทหาร สถานที่ทางราชการ ผู้บังคับบัญชาจึงกำหนดนโยบายให้ค่ายบุรฉัตร มีการพัฒนาไปทางที่ดี โดยจัดให้มีอาสาสมัคร ชุมชน เพื่อดูแลสุขภาพอนามัยร้านอาหาร จึงส่ง ผลให้พฤติกรรมการบริโภคอาหารอยู่ในระดับดี

4.1.5 พฤติกรรมการบริโภคอาหาร

จากการวิจัยครั้งนี้จะเห็นได้ว่า พฤติกรรม การบริโภคของแม่บ้านค่ายบุรฉัตร จังหวัดราชบุรี มีพฤติกรรมการบริโภคอาหารโดยภาพรวมอยู่ใน ระดับดี เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า พฤติกรรม ที่ปฏิบัติเป็นประจำ คือ การรับประทานอาหาร เช้า ทุกวัน อาหารเช้าเป็นมื้อที่สำคัญที่สุด เพราะ ไม่เพียงเติมพลังงานให้แก่ร่างกายและสมองให้ พร้อมที่จะทำงานอย่างมีประสิทธิภาพตลอดวัน ยังป้องกันความเสี่ยงต่อการเกิดโรคได้อีกด้วย ซึ่ง สอดคล้องกับ กัลยา ครีมหันต์ (2541) ได้กล่าวว่า พฤติกรรมการบริโภคเป็นการปฏิบัติ หรือการ แสดงออกเกี่ยวกับการกินที่บุคคลกระทำเป็น

ประจำเป็นการแสดงทั้งทางด้านการกระทำ และ ความคิด ความรู้สึกต่าง ๆ ต่อการบริโภคอาหาร ถ้าบุคคลได้ปฏิบัติถูกต้องตามหลักโภชนาการแล้ว ก็จะส่งผลให้บุคคลมีภาวะโภชนาการที่ดี ในทาง ตรงข้าม ถ้าปฏิบัติไม่ถูกต้อง จะส่งผลให้เกิดปัญหา ทางโภชนาการตามมา อิษฎาภิธร จังคิริวิทยากร (2549) กล่าวว่า อาหารแต่ละอย่าง ประกอบด้วย สารอาหารหลาย ๆ ชนิดในปริมาณไม่เท่ากัน ซึ่ง สารอาหารแต่ละชนิดให้ประโยชน์แก่ร่างกาย ต่างกัน ไม่มีอาหารชนิดใดชนิดหนึ่งที่ประกอบด้วย สารอาหารทุกอย่างตามความต้องการของร่างกาย ในปริมาณเพียงพอและได้สัดส่วน ดังนั้น เรายัง ต้องกินอาหารให้ครบ 5 หมู่ ในปริมาณที่พอเหมาะ และควรเลือกกินให้หลากหลายเพื่อให้ได้พลังงาน และสารอาหารต่าง ๆ ครบตามความต้องการของ ร่างกาย

4.1.6 ผลการศึกษาความล้มเหลวน์ระหว่าง ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล สภาพแวดล้อมค่ายบุรฉัตร ความรู้ด้านโภชนาการ กับพฤติกรรมของแม่บ้าน ค่ายบุรฉัตร จังหวัดราชบุรี

ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลมีความล้มเหลวน์กับ พฤติกรรมการบริโภคอาหาร ผลการทดสอบ ปฏิเสธสมมติฐาน กล่าวคือ ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ไม่มีความล้มเหลวน์กับพฤติกรรมการบริโภคอาหาร

ปัจจัยสภาพแวดล้อมมีความล้มเหลวน์กับ พฤติกรรมการบริโภคอาหาร ผลการทดสอบ ยอมรับสมมติฐาน กล่าวคือ ปัจจัยสภาพแวดล้อม มีความล้มเหลวน์กับพฤติกรรมการบริโภคอาหาร

ความรู้ด้านโภชนาการมีความล้มเหลวน์กับ พฤติกรรมการบริโภคอาหาร ผลการทดสอบ ปฏิเสธสมมติฐาน กล่าวคือ ความรู้ด้านโภชนาการ ไม่มีความล้มเหลวน์กับพฤติกรรมการบริโภคอาหาร

4.2 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษา พฤติกรรมการบริโภคอาหาร ของแม่บ้านค่ายบูรฉัตร จังหวัดราชบุรี ผู้วิจัยมี ข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

4.2.1 รณรงค์ให้ความรู้ด้านอาหารและ โภชนาการ โดยการจัดนิทรรศการ หรืออบรมให้ คำแนะนำและให้ความรู้แก่แม่บ้านโดยเน้นเนื้อหา เกี่ยวกับ หลักการบริโภคอาหารที่ถูกต้อง หลัก สุขाचีบล การเลือกรับประทานอาหาร เพื่อให้ แม่บ้านมีความรู้ด้านโภชนาการมากขึ้น และ สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

4.2.2 ควรเผยแพร่ความรู้ด้านโภชนาการ และหลักเลี้ยงพฤติกรรมการบริโภคอาหารประเภท หวานจัด มันจัด เค็มจัด เพื่อลดความเสี่ยงในการ เป็นโรคเบาหวาน ความดันในเลือดสูง ไขมันใน เลือดสูง และโรคหัวใจ

4.2.3 ควรมีการเผยแพร่ข้อมูลทางด้าน โภชนาการและการส่งเสริมพฤติกรรมการบริโภค อาหารแก่หน่วยงานอื่น ๆ และบุคคลทั่วไป

4.2.4 ควรตรวจร่างกายประเมินภาวะ โภชนาการ ดัชนีในการประเมินภาวะโภชนาการ (Indicator for Nutrition) BMI เป็นดัชนีวัดที่ใช้ ประเมินภาวะโภชนาการ

4.2.5 ควรทำการศึกษาเบรียบเทียบภาวะ โภชนาการ และพฤติกรรมการบริโภคอาหารว่า มีความสัมพันธ์กันหรือไม่ และมีปัจจัยใดที่สัมพันธ์

4.2.6 ควรทำการศึกษาในเรื่องเดียวกันนี้ โดยการสัมภาษณ์และทำการบันทึกอาหารที่บริโภค ภายใน 24 ชั่วโมง (Food Record and 24-hours Recall) ตลอดจนบันทึกความถี่ของอาหารที่บริโภค

(Food Frequency) และบันทึกกิจกรรมที่ทำใน 24 ชั่วโมง อย่างละเอียด เพื่อการวิจัยได้ผลลัพธ์ยิ่งขึ้น

5. กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงตาม วัตถุประสงค์ได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดวงสุดา เตชะธิรัล ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ และอาจารย์ สุพรรณีการ์ โภสุน ที่ปรึกษาร่วม ที่ให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นเพิ่มเติม เพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้บรรลุสมบูรณ์

6. เอกสารอ้างอิง

กรมอนามัย. 2548. การดำเนินงานโภชนาการ ในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: กระทรวง สาธารณสุข.

กัลยา ศรีเมธันต์. 2541. ศึกษาภาวะโภชนาการ และพฤติกรรมการบริโภคอาหารของเด็ก วัยเรียนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. คณะ พยาบาลศาสตร์. มหาวิทยาลัยมหิดล.

คณะทำงานจัดทำข้อปฏิบัติการกินอาหารเพื่อ สุขภาพที่ดีของคนไทย. 2542. คู่มือกินเพื่อ สุขภาพ ทั่วไทย. กรุงเทพมหานคร: โรงพยาบาลศรีนครินทร์.

เฉลิมพล ตันสกุล. 2543. พฤติกรรมศาสตร์ สาธารณสุข. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล สถาบันพยาบาลพันธุ์.

ดวงพร สุตสุนทร. 2546. ปัจจัยที่มีผลต่อการ ส่งเสริมสุขภาพในด้านการบริโภคของ บุคลากรทางการพยาบาล โรงพยาบาล พระมงกุฎเกล้า. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- ธนากร ทองประยูร. 2546. พฤติกรรมการบริโภคของนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยของรัฐ: ศึกษาเฉพาะในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. ภาควิชาคหกรรมศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ธันินทร์ ศิลปจารุ. 2551. การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS. ม.บ.ท.: เอส.อาร์. พรินติง แอนด์โปรดักส์ จำกัด.
- พจนีย์ บุญนา. 2549. เอกสารประกอบการสอน วิชาโภชนาการบุคคล. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2543. วิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิษณ วีระไวยะ และส่งา ดา metaphy. 2541. พฤติกรรมการบริโภคอาหาร. นนทบุรี: กองโภชนาการ กระทรวงสาธารณสุข.
- สุภาพ ฉัตรภรณ์. 2550. เอกสารประกอบการสอนวิชาเรียนวิธีวิจัยทางคหกรรมศาสตร์ศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อมารครี ตันพิพัฒน์, คิริวรรณฯ เครือวิริยะพันธ์ และสมใจ รนปัญญาภุ. 2544. ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการบริโภคอาหารของคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร. วารสารเกษตร-พระจอมเกล้า. 19, 3 (กันยายน-ธันวาคม): 23-36.
- อบเชย วงศ์ทอง. 2551. โภชนาศาสตร์ครอบครัว. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.
- อิษฎาภัท จังคิริวิทยากร. 2549. เคล็บลับสุขภาพกินอยู่เพื่อชีวิตที่ดีกว่า. กรุงเทพฯ: ไอเดียดี พับลิชชิ่ง.
- Wardle J., Parmenter K. and Waller J. 2002. Nutrition knowledge and food intake. [online] Available: <http://www.sciencedirect.com>, September 28, 2012.
- Best and Kahn James V. 1993. Research in Education. 7th ed. Boston: Allyn and Bacon.